

Наше Лемко

PIK IV.

Ч. 18 (90)

Львів, 15-го вересня 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWOW, UL. NOWY ŚWIAT 22

ЦІНА ЧИСЛА 13 ГР.

Оголошення після умов.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1 80 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Український хор при Т-ві „Народний Дім“ у Красьї.

Мандруємо по рідних селах.

З Великої Ростоки мандруємо до Лосього не наоколо дорогою, бо тамтуди довша дорога, але попри ростицьку церкву, до верхка, через Ястрябець (пасмо ліса й потік) кавпрестець до нього. По тридцятьох хвиликах ходу ми вже в Лосю.

Приглянувшись положенню Лосього розпростертому подібно до Ростоки, між двома верхьвами та з півночі на полудне, з тою тільки ріжницею, що Лосю не починається, як Ростока, від головного комунікаційного шляху, лише по півтора кілометрі від нього за т. зв. Глубокім (ліс) починаються перші хати Лосього. Через це адецьсь не мов би Лосю заслонювало тим Глубокім вхід до себе перед світом і хотіло перед ним заховатися в лісі.

стих верхівях Рунку, до якого сьомім горішнім кінцем як раз добігає.

Початки Лосього й з чого або від кого пішла його назва, досклядно невідомі.

Тільки з грамоти Юна на Браніцах Браніцького, дідача Забелка, Вельполя й Лабової — написансі у Вельполю в 1588 р. довідуємося про це, що згаданий дідич продав якомусь Кузмови з Богущі, за 30 фльоренів, (тодішні польські гроші) часть svojого дідичного ліса Невой Веси над потоком Лосю додаючи йому до цього ліса ще чотири лани поля, очевидно на заложення в Лосю солства, та з одним ланом для священника.

Рівночасно тойже Кузма, д'єлав від тогоч дідича власть судити

тодішних лосянів волоським правом.

Самозрозуміло, що той грамоти за початок Лосього брати не можна — Бо коли в часі той грамоти Лосю було вже подлене, упорядковане лани, то на тих ланах мусіли вже давно сидіти й люди та мати свою управу й жити своїм, незалежним від повижчого дідича життям. Зустрічаючись у лемківських селах з тогочасними грамотами купна збо наділу від дідичів, відповідні склякості ланів на оснування в існуючих оселях солства, мусимо глянути від Лося в іншу сторону. Не лише лосянам, але й іншим людям цікаво буде знати, нащо та пощо до їх тогочасних осель надавано солствів?

Отож як довго наші землі враз з Лемківщиною належали до наших князів, то їх мешкачі отже й лемки, жили собі свобідно, своїм життям і своїм правом. Та коли в 1340 році польський король Казимир Великий ті наші землі, з браку єдності й дисципліни між нашим народом, завоював — то від того часу стали на наших, здобутих ними, землях щораз то сильніше усадовлюватися, наділюючись за заслуги для своєї батьківщини нашою землею. Зразу власть наділених нашою землею над наділеними просторами землі була незначна. Але, як в 1466 р. тодішня Польща здобула Гданськ і Торунь — морські пристані на Балтику, то тимсамим отворились її торговельні морські ворота у світ, а з цим і збут на рільні продукти.

Понаділювані землею панська взялася тоді на гвалт до господарки. Та пани, як то звичайно пани — землю подіставали даром, або ще часами, один другому „наяздом“ відібрав.

(Далі буде).

Н.ка

Наша доля тільки в наших руках.

Про що правду можуть найкраще розказати самі наші українські браття з Лемківщини. Від віків, лишени всіми, вони по героїчски проходили крізь тверде життя. Наражені на все, що може стрінути малу горстку народу, Наступ на них шов у площині моральній й економічній.

Морально Лемки горою і взором природної звязи з цілим українським народом. Живуть вони в чисто українських селах, пильнуючи, щоб якась стоколоса зі зовні не занецишувала чистого й здорового зерна. І дійсно лемківські села образом національної однорідності. Ці чужинці, що їх стрічаємо там нині, це переважно вислід економічної слабости Лемків, в кожному разі не є вислідом мішаних подруж. Одно тільки є досить сумне і незрозуміле, що трапляється серед інтелігентів лемківського походження мішаних подружжя — де Лемки є морально слабші від других. Одначе досвід тих кількох — перестереже на майбутнє, тих, що хотіли би йти цим шляхом.

Коли ми нині проходимо по Лемківщині — стверджуємо українського матріного духа, свідомість своєї національної окремішности від сусідів, а стійкий звяз з українською нацією — хоча вони не стрікали українських політичних провідників — бож ті прецінь арештували з Лемківщини — прецінь був ключ „по Сян“ — не звертаючи уваги, що там за Сяном ще живуть сотки тисяч пердин українського народу, економічно теж ніхто зі Сходу Лемківщиною не заінтересувався і тепер це заінтересування має більше в собі платонічності, чим реальности.

Але консерватизм — привязання до землі, віри, звичаїв, обичаїв, мови батьків такі є в українському Лемка сильні, що мов найтвердіша сталь відбиває всі удари та атаки зі зовні. Ніхто з чужинців не може збагнути серця Лемка, бо воно є замкнене для всіх, його удари може лише відчувти таке саме — українське серце. В тім лежить сила Лемків — та слабкість тих, що стараються скривити душою Лемка.

І коли серед українського народу в інших околицях стрічаємо сприймання чужих „культурних здобутків“ зовнішній блиск, життя понад стан, навіть серед інтелігенції, яка захоплюється чужими вия-

вами — не дивлячись на суттєву прикмету польської інтелігенції — патріотизм — то Лемківщина остає базою первісних, чистих, нескривлених обичаїв і характерів.

Недавно щойно українське громадянство заінтересувалося Лемківщиною — але це була лише сензація, нове яєсь відкриття, яке поза криком, про „великі поступки на Лемківщині“ не пражесло нашим братам на Лемківщині нічого — хіба пошкодило. Бо тоді сусіди настрашилися, що Лемківщина українців зустріє через зовнішні впливи та прикрутили шрубку — прийшли „адміністрації“, буквари Грохановського, усунення впливів РСУК-а з більшості частини Лемків-

щини й т. д. Але українство серед Лемків живе й розвивається стійко — так як серед цілого українського народу.

Тому памятаймо, дорогі браття й сестри, що ми самі є ковалями своєї долі. Що собі самі викуємо, то будемо мати. Бо надія на поміч — навіть від наших братів українців, яким може тепер дещо краще житисься, як нам — це тільки даремна втрата часу на вичікування. В нас ще є стільки сили, до життя, підприємчivosti, що хоч ми дотепер не маємо змоги поза село вийти — то оцадністю та взаємодопомогою самих Лемків створимо нові варстати, поширимо наше економічне життя — це буде вияв нашої життєздатности.

Лемко.

Не вільно перетягати на латинський обряд.

Недавно видав Св. Отець нове поучення (інструкцію) в справі приєднування незєднених до католицької Церкви. В тій інструкції сказано між іншим таке: Східні обряди, як теж і латинський обряд, однаково признавані й трактовані в католицькій Церкві. Тому, як зазначує інструкція, і що вже давно було підтверджено в папських Енцикліках, не вільно легковажити східних обрядів і намовляти незєднених до приминення тільки латинського обряду. Во не йде тут про те, щоби незєднені переходили виключно на латинський

обряд, але про те, щоби ставали правдивими та добримі католиками й такими теж набувуче оставали. А всі католицькі духовні мають високо цінити східні обряди та втявляти це в відповідному часі та місці. У нас тепер часто перетягають людей із нашого обряду на латинський. Треба отже нашим людям знати, що це роблять люди, яким не йде про віру, ні Церкву та що їх робота протинна волі Апостольської Столиці в Римі, котра наш обряд каже шанувати католикам інших обрядів. („Правда“ ч. 37).

Ті, що від нас відійшли...

† СПИРОДОН БАНЬКОВСЬКИЙ.

Емеритований радник львівського магістрату, член багатьох українських товариств Спіридон Баньковський, помер 18. серпня у 84 році життя. С. Баньковський походив зі старої священничої родини з Полонної, пов. Сяніч і був великим українським патріотом. За те москалі вивезли були його зі Львова підчас світової війни як заручника і він вернувся до Львова аж 1918 р. Своє майно записав Покійний „Народній Лічниці“, а крім того записав по 1.000 зл. на такі українські Т-ва: Рідна Школа, Українська Захоронка, Провіста, Сокіл (на викупно городу), УКТОДІ та на Ремісничу Бурсу. Похороненого українського патріота відбувся 19. серпня на Личаківській цвинтар. В. Й. П.!

ПОМЕР ГЕНЕРАЛ УДОВИЧЕНКО.

В Омєкурі у Франції помер перед кількома тижнями генерал-хорунжий Микола Удовиченко. Покійний поклав великі заслуги для організованя української армії по розвалі царської Росії. Він то, як комісар Центральної Ради при західнім фронті допоміг створити там перший український корпус. Пізніше весь час працював у військовому міністерстві. В 1919 р. разом з останками армії перейшов до Польщі, а звідти переїхав до Франції, де весь час працював, як звичайний робітник-машиніст в одній залізній фабриці. Там, недужий на легені, помер. Помер, не дивлячись повороту на рідню Землю, яку так любив і для якої тільки праці та здоровля жертвував.

В. Й. П.!

Ювилей десятилітньої праці кооп. „Згода“ в Бонарівці.

Дня 22. серпня ц. р. бонарівське громадянство оглядало овочі десятилітньої праці своєї установи, яка продовж свого існування придбала понад сім тисяч майна, мала близько півміліонової обороти, улашувала пару кооперативних курсів, дала кілька тисяч звіротів товарних для своїх членів.

Свято зачалось молебнем, який відправив місцевий парох о. декан Кльофас. Відтак місцеве громадянство, запрошені дооколичні гості й делегати установ сусідніх сіл перейшли до гарного читального дому — де відбулася академія зі слідуною програмою: Отворення й коротка згадка про перших піонерів кооперації — до яких належав м. і. Качмарський Василь — тепер заступник члена Ради РСУК-а у Львові. Повстанням з місць і хвилинною мовчанкою віддано честь тим членам кооперативи, що в міжчасі відійшли від нас на віки. Далше місцевий хор відспівав кооперативний гимн. Перший раз місцеві громадяни прислухувалися тому зібраному дороговказові кооперації. Сатисфакцією для зібраних було чути звіт з діяльності кооперативи „Згода“, яке приготував і виголосив Солтиск Дмитро, дуже свідомий кооператор — знаменитий книговод. Мило було слухати про осяги кооперативи, але страхом переймала позиція, яку прокуюють бонарівські громадяни а це 40,000 зл. Стільки праці пішло з димом — залишаючи по собі хиба хоробливий наслідок у ваших грудях. Нарікаєте тепер на брак гроша для заложення якогось нового підприємства — а не бачите, які суми ви марнуєте. Десять ваших метких господарів могли мати для себе варстаті праці, закладаючи в наших містах десять наших станиць. Застановіться над цим!

В програму далше хводили деклямації, хорові продукції, відчитано привіти від сусідніх установ, від редактора „Нашого Лемка“, який побижав кооперативу „Згода“ щоб вона в новім десятилітті стала гуртівнею для других посестер з Лемківщини.

На прикінці свята заїдзить перед читально „Просвіти“ посол Др. Витвицький, незвичайно мило привітаний зібраними, які так довго чекали на шановного гостя.

Широко й приступно обговорив пан посол цілі й пляни української кооперації, яка вже перевищувала українського громадянина на самопневного, національно свідомого та призначеного до праці для загалу члена свого народу. Важними є тепер матеріяльні осяги, от хочби на примірі бонарівської кооперативи. Кооперація, те це один тривкий доказ, що є один український нарід — нема задних лемківських племен. Той ух, той зміст, що є в кооперативах коло Львова, є й в кооперативах Бонарівці. Це живий доказ сили, живучости українського народу. Дуже додатно на присутних подала поява і промова Пана Посла як представника РСУК-а, які рідко трічають своїх заступників, відірвані від братів зі Сходу. Це стала жива звязь Бонарівки зі Львовом і добре було б, щоб Українська

Парламентарна Репрезентація мала одного з Вп. Послів, що опікувався би Українцями Лемками. Свято закінчено відспіванням „Національного Гимну“.

Відтак при добре уладженім підвечірку незвичайно мило провели час представники установ, та гості в товаристві Вп. Пана Посла та Вп. Панства Деканів, які нерозривно звязані з діяльністю кооперативи в Бонарівці. Зовсім заслуженим було многолітствіє для Вп. Деканів попереджене згадкою про Іх шкуру і жертвенну працю для Бонарівки й її кооперативи. З нагоди цього гості зложили на добродійні цілі 12.07 зл.

Бонарівські брати і сестри, пам'ятайте все на слово виписане на вашій кооперативі — „Згода“. В агоді всі покажете, що ви потрапите й далше буде взором для других.

Присутний.

— 0 —

Культурна поміч.

Українська Організація О. Л. З. У., відділу 1-го в Нью-Йорку переслала цілорічну передплату „Дзвіночка“ на адреси: Хв. Кооператива (Ст. Косарда) у Смільнику, Анна Котлярчик в Ямні, Антонина Августинська в Тиличі, Чит. „Просвіти“ в Терці, Теодор Артус у Підлечарах, Чит. „Просвіти“ в Красинці, Кранічній „Зинівка“ в Одреховій, Кооператива в Райськім, Чит. „Просвіти“ в Боську, Чит. „Просвіти“ в Морохівці, уряд громади Завадка Морохівська, Петро Маценко в Полавах, Кружок Р. Ш. (М. Лишак) у Костарівці, Анастасія Хомик у Катані, Михайло Гулей в Шавнім, Іван Мицьо в Полонній, Омеляна Пухович у Волиці, Чит. „Просвіти“ в Сторожах В., Чит. „Просвіти“ в Загугніні, Марія Шайка в Согородів Дол., Іванна Котлярчик у Фалівці, Петро Урбан у Куляшнім, Степан Тиньо (Максимцяник) у Полянах Суров., Кооператива в Лузі к. Лиська, Кранічній „Зинівка“ в Одреховій, Гром. Уряд у Завадці Морохів, Кружок Р. Ш. у Костарівцях.

Часопісник вислаємо всім від 1. вересня ц. р.

Нашим Братам в Америці шлемо цю дорогою шкуру подіку за культурну поміч в імені всіх наших Передплатників. — Адміністрація.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що найкращим дитячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Гарно ілюстрована книжечка „Дзвіночок“ зміщує шомісяця цікаві оповідання, казки, байки, вірші, сенки, загадки, шаради, ребуски, пісні й нотами і т. д. — Чи Твоя сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Копт малій, бо всего 2 зл. вносить річна передплата. (Повоинне число 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

ПОВИНКИ

Захід потребує робітників. Французькі копальні вугля та руди обнизили свою продукцію за причини браку солідних робітників. Проте вже в найкоротшому часі Франція спроводжуватиме велику силу робітників із закордону, між іншим також з Польщі, яка давнішими роками засобляла Францію дешевим робітництвом.

Німеччина стягає зі всіх усюдь сезонів робітників, бо німецьке робітництво всецільо прагне у фабриках дооруження Німеччини. Не стало 80 тисяч робітників до рільної праці, їх спроваджують з Австрії, Чехії та з Польщі.

Також бельгійський уряд запотребує в Польщі 3.000 робітників до копалень, крім цього велику скількість рільних робітників. Усяляк праці можливі, а навіть подекуди гарні, то ж невідомо скільки набезробітних найде рятуюнок у тій заробковій еміграції. Заінтересований у виїзді до Франції повинен звернутися листом (задуваючи марку на відповідь) до Товариства Опіки над Українськими Емігрантами, Львів, вул. Вишневецьких ч. 4. З цієї причини можуть різні піларілі тили вештати по Лемківщині та збирати завдатки на виїзд до роботи, тому перестерігаємо всіх, щоб кожний, що хотів би виїхати на заробіток, наперед зголосився в приваляжному свому старостві або уряді псеведництва праці по відповідній інформації.

Розпорядок про ревери. Від 1-го серпня ц. р. обв'язують такі приписи про ревери: Не вільно йздати на роверах дітям вище 12 літ. Не вільно йхати серединою дороги, тільки правим боком. Не вільно йхати двом роверам побіч себе, тільки один за другим. Не вільно йхати двом сеобам на одноособовий ревері. Руки треба держати на кермі, ноги на педалах. Не вільно причіпатися до інших побіздів. Кожний ревер мусить мати: бодай 1 гамулець, ззаду маленьку ліхтарку з червоним світлом, або червоне світліскове скло затвержене міністерством, дзвінок і вечором наперед ліхтарку з білим світлом. Кожний ревер мусить бути зголошений і записаний у громаді. За дозвіл й табличку

важну на 2 роки, платиться в першому році 4 зл., в другому 3 зл.

Депеси прохаємо писати на одній сторінці паперу та одночасно прислати нам нові адреси таких, що хочуть читати „Нашого Лемка“.

Новий діточий часопис в Югославії. Наші брати-українці в Югославії почали видавати діточий часопис „Наша Заградка“. Часопис виходив діти місцевих українців на свідомих та корисних українців. Це, поруч двох тижневиків, одного місячника (який виходить у Загребі) вже четвертий український часопис Югославії.

10.000 паломників у Крилосі. У свято Успенія, був храм (відступ) в Крилосі коло Галича. Той динич прибуло тамтуди з усіх сторін Галичини до 10.000 народу, щоб помолитися близько руїн величавого колись княжого собору-церкви, здвиженої перед 750 роками українським князем Осьмомислом. Таких мас народу Крилос ще не бачив, хіба що перед 750 роками, коли на тому місці була середина княжого Галича. Краківський „Курієр“ біситься з того приводу. Не подобається йому, що український нарід шанує пам'ятки своєї славної бувалящини.

Вже появилася у розпродажі ювілейний календар „Просвіти“ на 1938 рік. Понад 250 сторін, ціна тільки 1 зл. 20 гр. Питайте за цим календарем по всіх Книгарнях, Читальнях, Кооперативах і в мужиків довіря „Просвіти“. Зголошуйтеся на продавців календаря за відповідною винагородою. Всі свідомі люди повинні подбати, що цей календар „Просвіти“ зиниється в кожній українській установі і в кожній хаті. (До календаря додані Стінний Календар на 1938 рік).

Скорє темпо слідства над подіями в Перемишлі й Ярославщині. „Час“ повідомляє: Перебуваючий в Ярославі прокуратор окр. суду з Перемишля при допомозі судових і поліційних властей в Ярославі веде скорію ходою слідство проти сбудуванених за викликання заворушень в ярославському й перемиш-

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖИЊ“

Якщо ві —

то купити сейчас і спробувати, бо це дуже смачна і здорова нава для дітей і для старших!

Вирабляє кооп. фабрика домішок до кава

„Супільний Промисл“

Львів — Богданівка ч. 30.

кому повіті. Рівночасно збирають річєві докази в виді різних предметів.

Опкіз москвофільв. Теперішній адміністратор Лемківщини о. Яків Медвецький піддержує всіми силами москвофільських недобитків. На оснування „Русского Союза Кооператив“ у Коросні дав він 5.000 зл., а москвофільському товариству „Бескид“ в Сяноці позичив 95 тисяч злотих.

Топитися 3.000 осіб річно. Статистика стверджує, що в Польщі в останніх чотирьох літах втопилося 12.000 осіб. Отже 3.000 осіб річно, або 20 осіб денно, коли взяти під увагу 5 літніх місяців. Топляться переважно ті, що не вміють плавати.

Боротьба з брудом. У всіх державних урядах у Варшаві, вивішено написи „не подавати рук“. Хочуть ще додати напис „не цілувати рук“ (жінкам). Теперішні форми привітання забирають багато часу, а що найважливіше — вони нездорові. Також розвинули у Варшаві сильну пропаганду, щоб запобігти пошестьям червінки і червоного тифу. Розліплено пів мільона афішів з написом „Мийте овочі!“ Чому про таку акцію не чувати нічого в нас?

До всіх П. Т. Владивичів. Усе, що вже писали й будуть ще писати в українській і чужих мовах про Крилос — Книжний Галич у зв'язку з розкопами дра Я. Пастернака, повинно найтисся в українських загально-національних бібліотеках і музеях та зокрема теж і в майбутньому музею у самому Крилосі. Тимто прохаємо всі П. Т. Владивичів, Редакції й Адміністрації, надіслати по одному примірникові тих часописів, журналів і окремих видань, де була чи буде хочби найменша згадка про Крилос, між іншим теж на адресу: Дмитро Герчанівський, управитель мітрополітнич дібр у Крилосі, п. Галич. Всі краєві й позакраєві часописи прохаємо цей заклик передрукувати.

1000 нових покуців

знаменитої пасти

ЕЛЕГАНТ

дасть працю

1-му безробітному, що є Вашим братом!

Найбільший, найкращий і найдешевший український календар

„ЗОЛОТИЙ КОЛОС“

НА 1938. РІК.

вже вийшов з друку і продається ПО ЦІНІ 1.— ЗЛОТИЙ.

Чотириколірна мистецька обгортка, 200 сторін друку, багато ілюстрацій, ріжнородний і дуже цікавий зміст.

Дістати можна у Музів Довіря „Народної Справи“ і в усіх українських книгарнях. Хто замовляє 1 примірник, мусить додати ще 30 гр. на пересилку. **НАРОДНЯ СПРАВА, ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1а.**

Здержання платні 30 українським священикам, як це назвати...?

В останньому часі наспіли з Лемківщини вісті, що отець Яків Медвецький здержав місячну пенсію за серчень майже тридцятьом українським священикам.

Має це бути підста за читання „Українського Бескиду“ й „Нашого Лемка“. Про це виразно говорить листом отця Медвецького до згаданих українських священиків: „...понеже... — як стверджено урядово — не подчинився зарядженню тут. Ординар'ятю, оголошеному в ч. XI. туг. „Вістей“ в справі пренумераты, читаня і поширюваня часописей „Наш Лемко“ и

Український Бескид“. А далше: „...повідомляється, что на случай дальшой отмови... будемь принуждени примѣнити дальши больше строги дистиплинарни кары“.

І на що підуть оці гроші, вилдергі з рук українських священиків? Чи на москвофільські читальні, що в них ведеться комуністичну пропаганду (як в Лубкові, Чорноріках і прочая, прочая)?!! Навертання й поворот „православних християни“ до католицької Церкви після такого зарядження певно бігом послідує... Побачимо!

Звільнили 18 старостів.

Преса подала вістку, що міністр внутрішніх справ звільнив зі становища 18 старостів. Мім звільненими знаходяться: Л. Маньковський в Л'мановій, д-р Р. Клімф в Горлицях, А. Тилько в Березові, К. Стемпень в

Коросні, Ст. Гонсовський в Переворську, Ю. Марашані в Яслі. Польська преса пояснює ті звільнення, як намагання усунувати адміністратцію.

—0—

Лемківщина живе!

Як виглядав ювілей Читальні „Просвіти“ в Володзі.

Дня 29. серпня ц. р. святкувала читальня „Просвіти“ у Володзі 30-ліття свого існування. Село Володзь не велике. Має власну домівку читальні „Просвіти“, Народній Дім, в якому приміщена районна молочарня, кооператива та інші товариства, що існують при „Просвіті“. Півколом замикає село Ян, що надає селові повного чару.

В год. 9.30 під гомін дзвонів спішать усі до церкви на Службу Божу, бо нею зачинається ювілейне свято. Товніть наряд з цілої Лемківщини — з подальших і ближчих сіл, щоб тільки відповідно замінфістувати та показати всім, що Лемківщина — живе.

При престолі о. кан. Калужняч-

кий з Іздебок, о. Шевчук з Павлоком, о. Гайдукевич з Доброї Шляхотської; як діякони о. Німцлович з Яблонці Руської та о. Гайдук з Гладна. Підчас Служби Божої співав місцевий хор. Скінчилася Служба Божа й похід з процесією та Духовенством спрямував під домівку „Просвіти“, щоб тим згадати тих, які поклали підвални під цю святиню знання й освіти. Панахида скінчена.

Уставляється похід, в якому беруть участь тисячі маси. Впорядочки виявзувалися як слід зі свого завдання, бо за 30 минут був похід візріцево уставлений. Похід рушив з місця. Попереду оркестра, за нею прапор, біля якого йшов посол д-р Ст. Витвицький в окруженні представників читальень ці-

Вирівнюйте передилату та при-
слайте належитість за книжки!

лої Лемківщини. Далі Духовенство і тисячі народу.

На площі трибуна, перед якою уставлено прапор і перед ним перебунувся похід-дефіляда. По годинному перемарші дефіляда скінчена.

При звуках національного гимну прапор підвато вгору. Почалась академія, яку відкрив голова о. Марків Теодор, витуючи представника У. П. Р. та представників читальень цілої Лемківщини. Після того забрав слово посол д-р Ст. Витвицький, якого промова викликала сильне вражіння, головню молодь, бо вона не чула й не мана нагоди чути тут нікого подібної промови. Окликав „Слава“, здавалося, не було кінця. Далі виступив на естраду хор, все в народніх строях, у числі сто мужчин і жінок. Це злучені три хори Улюча, Гладна та Володзь, що відіспівали „Вкраїно Мати“ під диригентурою Мих. Добоша. Описія йшли привіти та декламації, переплітувані на переміну вище згаданими хорами. Диригенти: Гладна о. Гайдук Мих., Улюча Солткевич Роман та Володзька Добош Мих. Академію закінчено гримком „Ще не вмерла“.

По академі на цій самій площі відбувся великий фестин з ріжнорманітною програмою, що її вивела п-а Евгения Сорочак на загальне вдоволення.

В дні 29. серпня цього року вся Лемківщина виказала свою національну зрілість. Який вислід цієї небувалої тут досі маніфестації, маєте нагоду слухати щодня від окруження польської національності, яке не сподівалося, що „Просвіта“ об'єднє стільки українського населення Лемківщини. Тому то здолатися б більше таких свят на Лемківщині.

ЖИВНА ВЖЕ СКІНЧЕНІ, ЗБИЖЬЯ В СТОДОЛІ.

Але господар не має тепер часу молотити збижжя. За те сотки тисячі шурів його молотити. Один шур зліде денно кілько зерна. Тому треба негайно виявзувати тих шпідляків. Шурів пашить Ратина й Ратиніа, пільні млини вигублює Мишна. Застосуванні в цілому світі.

„SEROVAC“

СП. з О. О.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Виховуємо свідому молодь!

У Вороблику Корол. влаштовано врочисте закінчення Дитячого Садка в дні свята Усп. Пресв. Богородиці, що є разом у парохій керманом. Провідниця Д. Садка М. Терепенко приготувала довгий ряд списових точок, як: співи, сценки, деклямації, танки й т. п. Молодший і старший доріст виступав з пописовими вправами, крім того приготовлено 2 штуки театральні: „Святання в нецьках“ і „Свідки“, словом, вибір був багатий і різноманітний.

Усе те влаштовано в доміві Громадського Дому. Участь публіки та цим самим моральний і матеріальний успіхи дописали, тим більше, що був значний відсоток глядачів з доколичних сіл, за що їм слід подякувати.

Як відрадне явище слід підкреслити значне відруження на фронті сільських взаїмовідносин.

Може врешті прийде час, коли переважна більшість населення здась собі ясно справу про недовільність ворогування, за підше-

тами й радістю тих, які на підтримці ворогування добре користають!

Вже нема нині у Воробликах людини, котра не бачила б великих користей в організованих Рідною Школою Дитячих Садках, чого доказом є факт старання підлими методами відібрати Р. Шк. монопольведення Садків на терені громад.

Усі бачили різницю між пільговою веденням Садком Р. Шк., а т. зв. „диким садком“, у котрім усі пісні і вправи та інші імпрези були звичайним плягятвом (простим малпопнянням), в додатку фатально перекручуваням...

Зрозуміли це й Браття ізза Окену та своєю допомогою вможливили Комітетові дати доживлюваня, а на закінчення кожній активній дитині це й премію в постаті памятковій знимки, цілком безплатно.

На закінчення слід признати, що найбільше фізичної праці при всіх Садкових імпрезах і т. п. виконав Теодозій Костельний, і дай Боже таких якнайбільше!

Від ред.: знимку помістимо.

Трагічна смерть Лемка

члена „О. О. Л. З. У.“ в Нью Йорку-

Несподівана - трагічна смерть стрінула родженого в Злуч. Державах, Українця - Лемка, члена „Організації Обор. Лемківщини“, Павла Туника. Покійний прожив 25 літ; 4-ро літнього забрала мати до краю, до села Вороблика Королівського на Лемківщині, де по тяжкій недужі незадолго сама померла, а малий Павло під опікою своєї бабусі прожив усі страхіття світової війни.

У 17 році життя, вертає він назад до Злучених Держав і попадає у вир депресії, яка далась у знаки особиво емігрантам. Перебувши й ті американські злидні, зачав працювати, та задумував відвідати рідний край. Та не пощастило молодому хлопцеві. Дня 13. липня, 1937, випав із вікна з 15-го поверха, около 60-ть метрів у долину й страшна смерть стрінула його на місці. Отак, то наших багато гине, занятих при праці в хмародерах.

Покійний через три послідні роки належав до „Організації Оборони Лемківщини З. У.“ відділу І-го, в Нью Йорку. Брав живу участь в діяльності відділу, щоб придбати, як найбільшу матеріальну поміч Лемківщині.

Дня 17 липня, відбувся похорон. Завдяки членам Михайлові Котлярчиків та Андрієві Маркові похорон випав дуже гарно. Всі члени зійшлися працювати покійного й мимо спеки несли домовину 10-ть „блок-ів“ до церкви. Пання Луциши несла вінок цвітів від „Організації“.

Працюючи молодого члена, щс в розквіті swojego життя залишив рідних, усія жиня достатки — відчувалось втрату України, котрий щиро працював, для рідної справи.

Спи Друже! Нехай рідна, вільна земля Тобі присниться в гробі, а чужа, в якій спочиваеш нехай пером Тобі буде!..

Працьуючи промову виголосив член „Організації“ Степан А. Пельц складаючи подяку членам „Організації“ за послідну прислугу в імені покійного, а також рідні, т. є сестрі, швагрові, теті і всім знакомим покійного.

Що робили людовці.

Партія польських людовців (вітосівців), що зветься „Строніцтво Людовим“ наказала 10-денний політичний страйк (так званий „хлопський“) від 10-го до 25-го серпня. Ціль страйку — показати силу витосівців і влекшити поворот Вітоса до краю і людовецьких головачів до влади в Польщі!

В деяких селах збаламутились тим вітосівським політичним страйком навіть деякі українські одиниці, однак дуже нечисленні. Українське селянство знає вже гаразд чим пахне вітосівська партія.

Підчас страйку (головно в повітах Березів, Ярослав, Перемисьль, Яворів) дійшло до заколотів.

Про страйк появилоса таке урядове повідомлення Польської Телеграфічної Агенції:

ВАРШАВА. (ПАТ). Після подій, що були в середній Галичині, видав уряд комунікат, в якому говориться, що „Строніцтво Людове“ використало день 15. серпня ц. р. на цілий ряд віч, де проголошено 10-денний загальний селянський страйк, що мав на цілі поширити клич й постулати „Строніцтва Людового“.

Юрба народу, якими проводили

члени „Стр. Л.“, намагалися викликати заворушення, барикадуючи шляхи, підпалюючи забудування та стинаючі овочеві дерева. Юрби вбивали вночі звірята, що належали до осіб, які не солідаризувалися зі страйком, вкінці переривали телефонічні получення й розбирали мости.

Дійшло в кінці до того, що озброєні юрби почали атакувати відділи поліції.

Аж після першої поліційної салви збаламучені учасники нападі переконалися, що поліція в обороні ладу й публичного порядку має не тільки право, але й обовязок ужити зброї.

Ця акція довела до того, що в часі заворушень було 41 вбитих осіб, а 34 ранених. Число ранених не можна вважати остаточним, бо цілий ряд напасників, що були ранені, ховаються зі страху перед відповідальністю в лісах і відлюдних селянських хатах.

На листі жертв, нема цілковито провідників заворушень, які найшли до себе відповідні кривіки.

Цей комунікат появилоса за підписом прем'єра ген. Славой-Складковського.

Присудуйте нових передодатників в.

Садок вишневий коло хати.

Кожний признає, що в нинішніх часах сади поплачуються багатю краще, чим пр. збіжева господарка.

Одначе в наших горах садів дуже мало, хоч бодаже поля дуже придатного під сади.

Чому садівництво в горах не поширюється, можна навести багато причин, як незнання, брак гроша і т. п., але одною з найбільших перешкод закладанні садів це — брак матеріалу підхожого до нашого підсоння в горах.

З того виходить, що мусимо виплекати самі у власних шкільках відповідні сорти, котрі підходили б до нашого ґрунту та підсоння.

Виплекати — добре це сказати, але перевести в діло, це вже тяжче, бо не один волить бодаже тяжчу роботу робити, як взятись за сіяння овочевих дерев, „бо ше люди назвуть мене городником“ Йому здається, що це потрапить хіба учитель й городник. Не святі горшки ліплять, тому думаємо, що в кожнім селі знайдеться людина, котра потрапить зібрати зернята та їх висіяти.

Подано тут короткі аказівки, як закладати шкільку, в тій надії, що знайдуться охочі перевести це в діло.

Насіння беремо з дерев диких (квасиня), бо такі у нас ростуть з діла-праділа й є в нас закламізовані, вони дадуть нам добрий корінь й підшен. Зернята або вибираємо з овочів або зставляємо овочі, щоб згнили, перетираючи та виполкучочи (на решеті) з них зернята, котрі сушимо в холоднім, сухім, але провінінім місці.

Як висіяти будемо в осени, то в рівці, де сіємо насіння — сиплемо шпильки з ялівцю, або насіння мішаємо з червоною фарбою так званою „міннею“, на те, щоб нам зернят миши не злізи.

Якщо знову хочемо висіяти на весні — мусимо насіння відповідно заховати; робиться це так: у бочілку, або скринку сиплемо наспід товченого вугля (2—4 цм), присипуємо чистим піском, на це сиплемо тонку верству насіння, опісля знову пісок і так аж до верху.

Так приготоване насіння закупаємо на зиму в землю, а вчасною весною висіваємо на добре, ще восени приготовану грядку. Ґрунт мусить бути добре управлений та навожений. З пгнівть найкращий добрий компост. Висіваємо рядками рядок від рядка 25 см.

Зерна кісткових (слив, вишень) висіваємо восени. Одна літра насіння яблук й груш має около 8 до 10 тисяч зерен. Одна літра сливок має около 800 зерен, а вишень й черешень около 1000—1500 штук зерен.

З тої скількості всходить 75 до 80% решта відпадає.

Ось то була б ціла церемонія зі шкількою й здається не така трудна, тому сподіємося, що знайдуться одиниці, котрі схочуть до цього взятись, щоб тим самим поширити садівництво в своїому селі та виробити гарний гріш за продані штуки.

Сміло до діла, нехай наші дорогі гори вкривються садами, з котрих будемо мати добру підпору.

Михайло Ревак

Учім свої діти своє рідне любити.

Колись питався Іван Франко: „Чи є в світі така сила, щоб згасила, як вогень, — розвидняючийся день?“ Тим розвидняючимся днем, тим сонцем, що сходило для нас — це була жива українська національна ідея. Бачучи, як вона, ця ідея, в боротьбі з п'єтимою, з темними силами ночі, пермагає й постійно зближається до повної перемоги — ми свідомі Лемки-українці кажемо: Нема вже сили, щоб згасила ясне світло нашої великої ідеї!

Число працівників, що станули до творчої праці під прапором української національної ідеї по-

стійно зростає. В селі Красна кілька літ тому засновано читальню „Просвіти“, що кинула перше світло на дорогу, якою маємо йти. В гуртовій праці зростає націон. свідомість односельчан.

Минулого року побудували ми свій Народний Дім. До будови причинилися як свої — місцеві громадяни, так і наші брати, що виїхали за море. Зі здвигненням Народнього Дому посилилася культурно-освітня праця нашої читальні. Завдяки їй і доброму впливові сусідніх сіл, головою Бонарівки, багату людей прозріло й пізнало, хто ми.

Але остали ще й такі, що їм ще серце не заблюло любовю до свого рідного, українського. Їхні думки блукають ще в темряві. Їхні очі не бачуть ще нашого єдиного правильного шляху, що веде до сили й до слави.

На них почав полювати наш солтис. Він хоче закладати чит. ім. Качковського. Але таких, що їм ще „єдина, неділіма матушка Россія“ сниться — не багато вже найшов. Не помогли навіть два „руські“ фестивали, що їм проводили пан солтис до спілки з паном керошником. Навіть поміч молодого кандидата на посаду не помагає. Що ж, га-спода, ето уже не берють! Ваша „освіта“ то темне баламуцтво, то вперте наздництво. Що; ви хочете спинити біг ріки? А може хочете, щоб ріка пліла з долини в гору? Хіба ви не бачите, що це неможливе?! Якщо не бачите й не можете того зрозуміти, то трудно — „не тратьте куме, сили — спускайтеся на дно“. Але других не тягнть за собою. Тих, що хочуть і підути вперед!

Ще на одну дуже важливу справу мусимо звернути увагу. Всі свідомі родичі дбають про належне виховання своїх дітей. Це їхнє найбільше право, це їхній святий обовязок. Сповнення його від усіх нас вимагає добро й майбутнє народу, сповняти його наказує нам наша Батьківщина. А як є у Крській? Понад 50 господарських дітей ходить до „огрудка“ при школі. Там не то рідної пісні й мови, але навіть рідної молитви їх не вчать. Не вчать їх там любити своє рідне. Яка з цього користь тим малим душам? Казав Шевченко: „Раз добром налите серце в вік не прохолодне“. Яке ж там добро вони находять? Каже наша народна мудрість: „Чуже святе — своє найсвятіше!“ На жаль наші діти цього свого, найсвятішого, не мають. Нема ще в нас „Діточого садка“, де наші діти вчили б своє любити й дітати. Засановімся над цим усі. Не вільно нам дивитися байдуже на це, як виростають наші діти. Треба нам діточок своїх звичаю навчати. Доброго, рідного звичаю. Треба нам виховувати їх на свідомих і чесних громадян рідного краю.

Місцевий лемко-українець

(Хвальний Редакції „Батьківщини“ щиро дякуємо за попередє поміщення цього допису на сторінках свого щінного часопису, що його радо передруковуємо. Ю. Т.)

З наших сіл і міст

ВАНІВКА КОЛО КОРОСНА.

Занедбання у вихованні дітей — на жаль у Лемківщині є загальне. Та вже крайно занедбують деякі родичі виховувати своїх дітей у Ванівці. Правда, вони будують собі гарні хати, для своєї худоби стайні, але про своїх дітей їм байдуже! Через це, ці занедбані діти стали пострахом села й околиці: роблять усюди шкоди та крадуть... треба буде побудувати в селі кримінал!!!

НОВА ВЕСЬ КОЛО НОВОГО САНЧА.

У цьому селі якийсь — видно великий „червонолюб“ так тою червоністю захмелився, що на фронтному щиті своєї стодоли, недалеко публічної дороги, вирізав собі назіпак червоні знаки: молот і серп. Для нас це маловажне, він може собі ще й червеного дідька вирізбити — та все таки цікаве, що такий комунарський знак пишеться недалеко новоєваськівської церкви та ніхто його не бачив. Що робили би, якби так наш „православний“ християнин вирізбив собі на видному місці тризуб? „Курієр“ ляментувавби...

КРИЖІВКА КОЛО КРИНИЦЬ.

До хати Т. Палуцького в Крижівці вдарив підчас бурі через вікно перун. Самої хати він не запалив, лише знищив стіни, стелю та стріху хати. На щастя в часі його господарювання по хаті нікого з домівників у хаті не було, а то міг би когось зачепити.

БОРТНЕ КОЛО ГОРЛИЦЬ.

В дні святого Володимира відбулася в Борні дводенна православна місія. Як звичайно найбільше було батюшків, що правили панакхиду коло талергофського хреста, щоб утвердити „православну“ віру й... русоест.“ Люди не дивувалися таким відправам і промовам, бо всі вже сьогодні добре знають, що українці теж терпіли в Талергофі та що причиною цього були в найбільшій мірі саме такі „русські“ за своєї махінації з москалями, які спричинили Лемківщині багато зла, та неоди невинний терпів за те, що інші брали царські рублі — по-

дібно як тепер комунари-жиди годуються червоними сталінськими рублями, а несвідомі сільські одиниці караються по тюрмах за невої гроші. Дивне, що Ви такі розважні бортняни даєте собі крутити головами таким цапам, до того ваші гарні дівчата зачинають у хорі співати по московськи. Так ваші няньке ніколи не співали, а вам чому покрутило язика, як при вавилонській вежі? Памятайте та вважайте, щоб ви знову не сталися чужими жертвами.

СЕМУШОВА КОЛО ТИРЯВИ СІЛЬНОЇ.

Дня 28. серпня ц. р. відбулося в Семушовій „День Матері“, що його влаштували діти місцевого Дитячого Садка.

Вступне слово сказав наш папрох о. Микола Сікора. Коротко, але змістовно зясував ціль цього першого в нас торжества. Про зна-

Дитячий Садок при Читальні „Просвіти“ в Семушовій коло Сянока, з провідницею Марієюю Сікорівною посередній.

чіння матері та її завдання супроти родини, суспільности та людства взагалі, відчитала реферат провідниці місцевого Садка Маріяна Сікора; люди вислухали його з великою цікавістю.

Далше слідували пісні й деклямації. Особливо гарна була збірна деклямація дітей вірша „Мама“.

Про сам перебіг того торжества й вражіння, яке воно викликало на присутніх, вистарчить сказати, що майже в кожній мамі й батька появилася сльози в очах — вони не могли ніяк дати віри, що їх діти

так гарно співають і деклямують. Тому кожна точка кінчилася бурєю оплесків гостей, що їх було понад 150 осіб, при більшій присутності матері.

Вкінці забрав голос голова місцевої Читальні „Просвіти“ М. Черпняк і з нагоди закінчення садка, зложив на руку провідниці Марусі Сікорі сердечну подяку за її дбайливе й пильнове ведення дитячого садка. Заявив, що всі родичі дітей були й є вповні вдявлені. Про те свідчить хочби і факт, що ніколи в садку менше дітей не було, як 30, всіх ходило 42. (Вписалося 49, але тому, що деякі мали за далеко ходити, не могли).

Слід зазначити про великі зусилля Виділу місцевої Читальні (може не всіх), при організуванні садка. Вони переконалися, що при участі церкви, читальні й кооперативи можна зробити дуже багато.

Тому честь Усім, що дбали про садок і своїх дітей.

„Раз добром налите серце, повік не охолоне!“ — сказав наш Т. Шевченко. Свій.

На пресовий фонд „Нашого Лемка“ зложив Вп. Н. Б. з Львова несприятний гонорар Вп. Д-ром Д. М. зл. 40 Божє заплаті!

ГОЛУЧКІВ КОЛО МРИГОЛОДУ.

Недавно відбулася в Голучків старанням місцевої „стражи та кудка млодзєжи“ весела забава з буфетом. — Бавилися пани з хлопцями! І то не як будь! Приїхала ціла громада гостей інтелігентської сфери з начальством з Мриголода. Гучно бавилися великі й малі, бо сама „гміна“ позичила шось околo 50 зл. на буфет, — а як же буфет без палонки? Каже який хіпська приповідка, що по першій чарці лев, по другій, третій свиня — так і в наслідок обильного пичення забава перемінялася в еспанську різню. Панове гості почали бити себе, очевидно „хлопам“ найбільше попалося, бо „панове“ повтікали на сцену й тут скрилася; а якийк відважний пан Федь Чиньскі грізно махав револьвером і грозив тим, що з палицями й ножами доходили „хлопської правди“. Може це новий спосіб відгознати з села „кризус“: шкода, що не було на цей веселій забави якого панка з „Курера“!

Мав би сарака про що писати...

ЧОРНОРІККИ КОЛО КОРОСНА.

Великі подвижники „неділімої Росії“ в Чорнаріках докотилися аж до того, що в члені своєї читальні Качковського прийняв учителя поляка, хоч статут виразно це забороняє. Вони разом з ванічанськими „вождями“ розчитуються в соціалістичній бруківовій пресі, а „ославлену Землю й Волю“ держать для замилення очей. Це тому, щоб їх фундатори: о. Яків Медведський, „добродій“ Возняк і „святій православний“ з Ванівки (славна трійка!) не мали докорів совісти, що їх овечки гарно не пасуться!

Лише так далше... побачите, що з цього вийде.

КООПЕРАТИВНІ КУРСИ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ Р. С. У. К. У ЛЬВОВІ.

Для об'єднання практичних працівників в кооперативах першого ступня провадити при „Резіційнім Союзі Українських Кооперативів“ кооперативні курси заочного навчання. Курсів є кілька родів: для крамарів і членів Національного Рад. Наука триває від 1. жовтня до 30. червня. Лекції та випрацювання курсів пересилається поштою. Оплати за курс від 7 до 20 зл. (залежно від курсу). Програма курсів і ближчі пояснення висилає Управління Курсів при Р. С. У. К., Львів вул. Технічна 1.

Окрім фахових курсів вводиться цього року перший раз „Курс Кооперативного Освіцлення“ для широкого загалу. На цьому курсі окрім кооперативної вкладають також історію українського народу, географію українських земель, українську мову і правопис.

Користай українська мова на Лемківщині з нагоди, бо за знанням цілий світ передіде!

Вже вийшла з друку чергова книжечка „Бібліотеки Лемківщина“ відомого українського письменника Єроніма Аноніма п. л. „Лихо на світі“, дуже веселе й повчаче оповідання з сільського життя. Ціна за 1 прим. разом з поштовою оплатою 40 гр. Замовляти: „Наш Лемко“ Львів, Новий Світ 22, висилаючи одночасно гроші. Хто пришле 1 золотий, тому вишлемо 3 книжечки.

„Народна Торговля“

в сяноці
порукає
членам, кооперативам
і приватним купцям
споживчі й кольоніальні товари,
наслідня господарських рослин
і трав.

В кожну хату, в кожні руки для розваги і науки піде цього року

Ювілейний Календар „Просвіти“ НА 1938. РІК.

Потрібний і цікавий для всіх. Понад 250 сторінок друку. Ціна тільки 1.20 зл. Голосіться на продавців Календаря за відповідною винагородою.

Адреса: КНИГАРНЯ „ПРОСВІТИ“, ЛЬВІВ, РИНОК 10.

БЕРЕСТ КОЛО ФЛЬОРИНКИ.

Село Берест давніше грибівсько-го, тепер новосандецького повіту, положе над потоком Мостиша. при битій дорозі з Грибова до Криничі. Протягається воно на просторі 3 км. з 120 числами самотійних господарств. Віддає до найближчого містечка Грибова 14 км. і до Криничі також 14. Сусідє воно з селами: на сході Перука, на півночі Поляни, на заході Каміана, а на полудні Крижівка. Окруженє воно зі сходу маленьким узгір'ям Сивами й горою Кругле, н: півночі лучитьсє до долину села Поляни, за заходу окруженє горою Квоча, яке переходить в нижчі взгір'я, вкінці на полудні лучитьсє з вищими взгір'ями: як Пасіки та Скорошністе.

Ще два роки тому село було скупченє, хата при хаті. Коли стало по комасації, люди розлізлись і значна часть господарств побудувалася на ближчих або дальших узгір'ях. Комасація має добрі й злі сторони. Добрі, бо кожний господар має свої поля скупчені й корше може їх доглянути та обробити. Злі наслідки, що ті, що побудувалися на дальших ділках, стратили лучбу з селом, перестали декотрі до церкви ходити, дітей до школи посилали, гебї зовсім здицли. Хоч для охочих не повинно бути ніяких перешкод.

Серед села стоїть деревляна українська греко-католицька церква під покровом св. Косми й Дам'яна, побудована в 1842 році, з гарно мальованим іконостасом й образами. Одинока церква в Бересті й у дочерній Полянках, які встоялись перед забором православ'я. Недалеко церкви стоїть мурована, чотири-клясова школа. Діти з теперішньої науки не вносять належної користі ані для себе а тимбише для загалу. Дві години в тижні ніби „рускего ензика“ і то в додатку з лемківського букваря то так, якби кіт наплавав. Легко про це кожному переконатися. По дорозі до кооперативи стрічаємо

двоє дітей. „Дзень добри пану“ — чуємо. Та ми відповіли: „Слава на віки“. Діти видко спостереглися в чому річ, бо зачали між собою сперечатися. Берест'яни, а деж той христ'янський привіт: Слава Ісусу Христу. Цього нам ніхто не повинен видерти з уст і ніхто не повинен стидатися, боже це наше найкраще христ'янське, католицьке привітання.

Повижче церкви при дорозі стоїть кооперативний дім, побудований членами чотири роки тому. Зложений він з двох убікацій: в одній міститься кооператива, а в другій давніше містилася читальня „Просвіти“, а тепер мешкає в ній склепар. Кооператива, одна з найкращих на Лемківщині. Обороти досить гарні, помімо, що під носом є жид Кива, який торгує всім, що попаде. Членів є не ціла сотка. Однак, ще не всі господарі є членами. Не знати чому це приписати, хіба байдужности, боже уділі тільки 5 зол., так що й найбідніший може роздобути таку квоту. Користи натомість великі, як звороти товарові і дивіденди, як рівнож член може скорше кредит дістати до висоти вплаченого уділу. До того ж уділ не пропадає ніколи, є в разі виступлення з членства, можна його кожноразово вивести й підняти. Кооператива стояла б ще краще, якщо були б відповідно фахові склепарі, а то з браку їх, є недомагання під декотрим зглядом. Зовно сторінокю бувших склепарів є головні борги, так між членів понад висоту їх уділу, як — це гірше — між членами і то поважних сум. Добрий склепар, це душа кооперативи, це той живчик, який урухомлює обіг крові в людському організмі. Дальше, обовязком склепаря є звернути увагу, як посядуться хлопці чи пак старші господарі й зачнуть курити, а до того, ще всі сидять в капелюхах як у коршмі, а перед ними образ висить. У культурних людєй того не стрінете, щоб у хаті було повно диму, аж лампа гасне, а на головах капелюхи чи там шапки. — Д. 6.

Юліян Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

(Продовження).

Крижівка, українське дочерне село Вєликї Ростоки, віддалене від парохїї 2 км., до Нового Санча 28 км., до Мушини 22 км. („Наш Лемко“, рїк вид. IV.).

Криниця, українське село з українською греко-католицькою церквою Господнього Богоявлення, мурованою в 1872 році, віддалене 28 км. від Нового Санча, 8 км. від Мушини; поселене в XIV. сторіччі над річкою Кринчанкою. Криниця, положена 600 метрів над рівнем моря, має 14 алькалічно-залізних джерел до пиття й купелів; знаменита підгірська кліматична стація. Водолікувальний фізіотерапевтичний (фізіотерапія — грецьке слово — наука про лікування фізичними засобами: сонячним світлом (геліотерапія), повітрям (аеротерпія), водою (гідротерапія), та дієтичним заклад. (Дієтетика — грецьке слово — наука про здорове відживлювання та гігієнічне життя). Лікують: хороби крові, серця й судин, шлунку й кишків, нірок і сечових доріг, подагру, жіночі хороби, нервастиї. (Про Криницю буде в окремій книжці п. и. Сандецька Земля).

Кунькова, українське дочерне село, віддалене 2 км. від своєї парохїї в Ліщині, з українською греко-католицькою церквою святого Апостола Луки, збудованою в 1868 році. До Устя Руського 6 км., до Горлиць 7 км.

Кукулівка, невеличке сільце коло Динова, між Веселого й Баричем, відоме з судових документів з 1462 року (АГЗ XVI 1885).

Кути, польське село, віддалене 3 км. від Дошинї, коло Змигорода.

Лабова, українське село, з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, збудованою в 1784 році; віддалене 17 км. від Нового Санча; побудоване над потоком Угрин; відоме в XV. сторіччі.

Лабівець, український присілок, віддалений 3 км. від своєї української парохїї в Лабовій.

Ленки, село давніше приналежне до парохїї в Рипнику біля Фриштаку в Короснянській Окрузі.

Лєлохів, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Великомученика Дмитрія, збудованою в 1861 році; віддалене 9 км. від Мушини, поселене в XV. сторіччі.

Лилинки, польська оселя, віддалена 3 км. від Розділа в Горлицькій Окрузі.

Липна, українське дочерне село парохїї Черне (6 км.), з українською греко-католицькою церквою Родження Пресвятої Богородиці; населення перейшло на православ'я в часі загальної схизматичної суматохи на Лемківщині.

Липовець, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Отця Николая, збудованою в 1640 році (тепер неживана, друга церква побудована в 1931 р.). Це село звалося давніше Липовиця над Більчею, лівою притокою Ясєли, відоме з судових документів з 1494 року; в часі світової війни спалене (1914—1915 року). В 1929 році населення перейшло на православ'я.

Либуша, польська оселя в Горлицьчині (згадана для азбучного порядку).

Лиманова, містечко віддалене 26 км. від Нового Санча.

Лімниця, лічничка місцевість з щавовими, квасними джерелами, розтаборилася на просторі 4 км. у долині потічка Лімничанки; до Північної 2 км.

Лішна, давніше українське село, віддалене від української греко-католицької своєї парохїї у Вільхощах 5 км., до Сянока 8 км. (Гляди: Іван Лішнянський: Про лемківську й бойківську загонну шляхту „Наш Лемко“ ч. 9, 10, 11. Рїк 1937).

Ліщини, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Апостола Луки, збудованою в 1835 році, віддалене 15 км. від Горлиць, 6 км. від (пошта) Устя Руського, Давніше Ліщини належали до греко-католицької парохїї в Климківці.

Лодина, українське село з українською греко-католицькою церквою Родження Пресвятої Богородиці, збудованою в 1743 році; відоме з сянських судових записків з 1458 р. (АГЗ XI 3447). Гляди: Ф. Кокоський: Східним межами Лемківщини, Львів 1937. Лодина поналежна до своєї парохїї в Гломчі (2 км.). до Сянока 17 км.

Лосє, українське дочерне село Климківки (3 1/2 км.) в Говлицькій Окрузі, з українською греко-католицькою церквою Родження Пресвятої Богородиці, збудованою в 1810 році. До Горлиць околом 20 км.

Лосє, українське дочерне село парохїї Нової Веси з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1826 році; віддалене від парохїї 2 1/2 км.; поселене в XV. сторіччі.

Лубня, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Онуфрія, збудованою в 1800 році; віддалене 11 км. від Динова. (Шематизм Лемківщини 1936: Грамотою з дня 23. I. 1593 р. переймала дідичка Катєрина Вавовська греко-католицьку церкву в Лубній на латинський костел, а приходське поле, що становить сьогодні дотажію латинської парохїї в Лубній, передала латинському ксьондзові з Ярослава. На місці, де була греко-католицька церква в Лубній стоїть сьогодні латинський костел).

Луг, український присілок, віддалений 1 км. від української греко-католицької парохїї в Ждині, в Горлицьчині.

Лучки (Лончки), польська оселя в Короснянщині.

Любатівка (Бискупичі), як вище, теперішня Ясєнка на схід від Дуклї, (Гляди: А.Лєвицький: Образці з дзеюф Пшемисля).

Любатова, польська оселя в Короснянщині; населення цього села мало обовязок помагати при напаві замков'ях укріплень в Сяноці (1445—1448 рр.) АГЗ XI 2509с.

Лютча, дочерне село української греко-католицької парохїї Красної, віддалене 3 1/2 км., коло Стрижева.

Лядин (Ляджин) присілок парохїї Вороблику Корол. біля Риманова.

Лясківка, польське село, віддалене 3 км. від парохїї в Вахирі (як у Лубній).

Далі буде.

Роман Антонович,

8)

Як говорив Бескид.

(Продовження).

Як вихор стрімголов гнав на долину. Аж дивувалися старі смереки, розбуджені з першої дрімоти. Похитували головами й одна одній шептала: ш-ш-ш, буде більший вогонь, ще більший як той у долині... ш-ш-ш пожежа величезна буде... ш-ш-ш... А скрізь малиником плив грім правдивих казок старих смерек: твердо починається... гостро-о-о...

Перед Юркою шезали перешкоди. Одна по одній. Дуже його груди продирались крізь гущу зелени, а ноги розчавлювали та рвали усе на дорозі. І фузія, перекинута через плече, що раз-у-раз спиралась у помотані біла, теж не могла притримити ні на хвилину його божевільного бігу.

Минув зруб, потім крізь бір ярком і не високий горб, застелений ліщиною й спинався над Яською. На хвилину тільки. Кілька ковтків воздуха і впад пустився до другого берега.

А коли змочений до нітки і змгнений потом станув на Сипковому гунні з його твердої душі гірської, вирвався божевільний крик:

— Це ти, гаде!...

Так, Юрко бачив Митра й Митриху на гунні, сповитих мертвим сном, а посинілим й Митра від гніву губами й руйну хутора. Але у тій хвилині не думав про Марьку. Слухав крик наболілої душі бескидських гір, що вже лупав по всім усьодам своєю грозою. Це вже не були пошуми, що пригадували, що треба згастановитись. Ані ті що буйним минулим манили бути готовим. Ні! Це був крик чину. Вже в тій хвилині, бо пізно буде. За багато ала накупіло. Ще більше зло хай зродить почу під ясне завтра!

І Юрко збичований бодем душі бескидських гір, стверд і впокоївся. Підійшов до старих Сипків і перехрестившись, закryw їм склясті очі. Потім ступаючи твердо, немов з залізною постановою ділати, пустився крізь оборотлі ворота.

За воротами наступив на щось тверде, що під тятаром його ніг загрустіло. Пристанув і підняв зпід ніг Марьчине намисто. І пригадалась йому Марька...

...Тут борсались... з неізгою... подумав. Сховав розчлене намисто за черв шкрявний і пішов далі, певчєше вмоцненій у своє постаново. Стожиною крізь ліс ішов до зиндранівської дороги.

Як доходив уже до шляху, в куцах на право у ліщині почув шелест. Схватив за ніж і спервас меремиди до ялці. А коли вткнув, він обережно розгортаючи ліщину, попав на чорну кубу. Порухив її ногою і в тій хвилині почув страшний вереск — з переляку... а приглянувшись пізнав... Лейзора з коршми при шляху, що зігнутий у двое просявса:

— Я ніц, пане Цюпа... я бачив усе, що тут сталось... я все розкажу... але сховайте ваш ніж: От голотини з двора з Васьком забачи Сипка й Сипчиху, підпалили хутір і з Марькою поїхали у двір до Дуклі. Бігме, що усе це правду...

На Юркові уста сіла глумлива усмішка. — Не хули Бога, Господа Всевишнього. Ти... Іди, на тебе приїде ще черга. Поки, вітайкі і памятай, щоб словом ти не писнув, що бачив тут мене.

Юрко сподівався, що Марьку повели до двора і приспішивши ходу трохи шляхом і направиці стежками помчав у Зиндранову.

Пе півночї вже було, як станув у селі. Зайшов до дєв'яного старого Яцка і там довідався у нього, що вчєром заходили в село хлопці з ватаги Баюса по харч і що Баюс у Вовчий Ямі недалеко табору. Потім розказав Янкові, що сталось у Сипків і пішов до Вовчий Ями.

Коли розказував Баюсові про нараду на Церговій і те, що вчєром сїколось у Сипків і з Марькою, старій Баюс відповів:

— Був у мене в полудне Митро з Сєньської ватаги. Приніс універсали й стрічу навчання у Барвінку на середу з отаманами. Я згідний воювати так, як каже Великий Батько знад Дніпра. Хай доля злучить нас за віру й нарід наш.

— Ви добре розумієте, отамане Баюсе. Лиш спільний труд дасть добрий овоч. Та ще одне я мав би запитати вас — сказав Юрко.

— Ну гогори Цюпа.

— Чи смерть оцих двоє невинних душ мала б проминути безслідно? Щоб гайдучня і підляни, упоєні кайним ділом, ще дальше безкарно бучували по наших горах, а ми згинали спини? А каторга в дворі красуні лемківських гір?

— Твоя правда. Про це я не договорив. Досі замучували працю хрещених, відбирали їм їхнє добро, значили нагаями тіло. А вішали й вбивали лицарів гірських, що за правду воювали з панством. Коли ж тепер поспіли наложити погані свої руки на спокійні хуторя, це не повинно пройти плазом. За це їх стріле кара скоріш, як думали б про це й заки ми вже зібрані в спільну громаду цього доконали. Великий жаль мені, що своєю умичмо руки в лєзівку кров. Та Іродів з голодними шланками, свєтєм лєзівих в стаді й між своїми е. Але вони зірнуться на погній і минуться, як минає земське добро, коли душу кличуть на Божий Суд.

— Кара ця хай буде початком спільної нам роботи — докинув старий Опанас, козак з Сичі, що вже від року дорадником у Баюса був.

— Я думаю — сказав Юрко — прочити треба, Цілий двір у Дуклі і гайдуцню і панство, що безбояно гуляє по наших горах.

—Сьогодні вчєром у дворі в Дуклі забава буде. Пани питимуть і служба менше обережна буде. Іх теж упоят, Пан Ерліхгоф справляє заручини сьогодні. Жєнитись хоче — додав Опанас.

Обличчя Баюса нахмарилось. Насунув брови і щось важного думав. Потім глянув у б'к старого Опанаса й сказав:

— Отамане, дай Цюпі п'ятдесять хлопців, хай вдарить вчєром від Рогів на панський двір. Ми з рештою від зиндранівської дороги підїдем і ждатиме, як помочи йому треба буде, щоб лєкше коні й зброю з дєра взяти було можна. Цього завжди треба.

Потім встав і підїйшов до Юрка:

— Ти Цюпо местником будеш за наругу над Сипками, бо близько тут жєвєш і знаєш кожний віддік тутешніх гір. Помагай тобі Бог у цьому ділі. І відїйшов.

Далі буде.

КОРОТКІ ПОЛІТИЧНІ ВІСТІ

В Німеччині заборонили співати протифранцузькі пісні. Застипник Гітлера Гес узаasadновив цю заборону тим, що Німеччина не є ворожою успосіблена до жадної нації. Одинокий ворог, це комунізм, це його створив жид. — В Ам р це кажут, що візита Муссоліні в Берлін має вплинути на ті держави, які прихильно ставляться до політичних устрій Німеччини й Італії та підкреслити, що вісь Берлін—Рим спрямована передусім проти большевизму. — Гітлер написав лист до власника впливових часописів в Англії лорда Ротермера, в ям декларує, що для рятвування мира необхідне англійсько-німецьке порозуміння. — Брат японського цесаря кня Чібу приїхав до Німеччини. — Польські часописи перагвалени скаргами на німецьку владу в Німеччині й Данії, що вона преслідує поляків. — У Владивосток Совети громадян чимраз більше війська. Там є вже 1000 літаків і 1110 повзів. Все це проти Японії— Польські часописи нарікають, що литовці преслідують польське шкільництво в Литві. — До Німеччини приїждить 1200 маляр на вергмбурзький зїзд. — В Палестині араби вбили кількох жидів.

Церковні брокати, борти, френязял, панаму і латки Д. М. С. до випинання фелюнів і фал, готові фелюни, фали, лавруж, хрести, чаши, давони, прапори для Товариств і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і калюдало купуйте й замовляйте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/1.

і в її складках: у Львові, Руска ч. 20, в Перемишлї, вул. Косцюшка ч. 5.

ПОДЯКА

Заморським Братам і Сестрам.

Комітет Опіки над Дитячим Садоком при Кружку „Сільського Господаря“ у Вороблюку складає оцим прилюдно найширшу подяку Братам і Сестрам у Чикаго, Іл., котрі своєю моральною й матеріальною допомогою причинилися до вдержання Дитячого Садака. Садок був гордістю Вороблюків, що виховує наших найменших на ідейних та характерних громадян.

Хай голос нашої вдяки дійде оцим шляхом за Океан аж до варстатів і копалень, де працюють

Українська церква на Лемківщині.

За малу річну оплату

забезпечите найкраще своє майно, асекуруючись від огню і крадіжк—злаому в одному коу українському

Т-ві Взаимних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руска ч. 20.

Крило — Книжачий Ганч, книжочка видана Том „Прогіт“ у Львові. Цна 30 сот. Зиск з розпродажа призначений на кошти збереження великих вітчизняних пам'яток, розкопаних в Крилої. Ту книжочку можна набути також в Крилої коло розкопок.

Обяки обривдова картина у двох відаснах. Видана Тов „Прогіт“ у Львові. Цна 30 гр. В книжочці подані котри обяжникових пісень та поучень, як златшувати патріотичне обяжникове сяно. При замовленнях поштою треба ще долучити 20 сот. на кошти пересылки.

Лицарство Пресвятої Богородиці, ч. 8, серпень 1937. Р. П. Львів, Сикстуська ч. 48.

Перемичний сонця любови, ч. 8, серпень 1937. Р. П. Шомейний листок для всіх, хто лиш шукає Божої волі на землі. Цна 2 сотки. Адреса: Промичник с. з. Уляч п. Перемичляни.

„Наш Приятель“, ч. 171. Цна 15 гр. Львів Сикстуська 39 а.

Передплатники в Америці й Канаді

присилайте передплату на адресу „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ, 22.

наші рідні Брати, які на потреби Дитячого Садака пожертвували квоту 15 долярів і ще обіцяли допомогти. Засилаємо Вам старолемківське „Боже заплать“.

Комітет Опіки н. Д. С.

Вл. Іван Кузмик і Михайло Барна, оба з Каміанки: одержали цілорічну передплату з Америки від Вл. проф. Петра Калючина, що в 1928 р. унеченова в Аромовий коло Завадки, Братів приїв.

Вл. Катерина Тулик у Вороблюку: одержала 2 річну передплату від свого мужа Андрия з Канади. Герззд.

Вл. Др. В. К.—Замойського і: передплату вирішила по кінець 1939 року. Щирі братні поздоровлення.

Хв. Чит. „Прогіт“ в Карликові: заплачено по кінець 1937 р. Прогіт.

Хв. Чит. „Прогіт“ в Кушніні: заплачений 1 чвертьк 1938 р. Прогіт.

Хв. Кооп. „Надія“ Сніні: заплачено по кінець 1937 р. Герззд.

Числ. Передплатники в Рестої В.: записи посилаємо Вам усім найквітучіше. Рекламуєте, як пропаде, будемо скаргити. Братні привітї.

Не вільно нам забувати, що всілякі

ЦУКОРКИ
ШОКОЛЯДИ
Й СОЛОДКЕ
ПЕЧИВО

купуємо тільки з правдоу української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

ЖЕРТВИ

На хрестинах Йосафата Михайлика в Гладшівці добровільна збірка для Р. Ш зал. 140. Славої!

Вл. Лев Кобаний, Лосе: переслав зал. 10.— на пресвий Фонд „Нашого Лемка“, як дарунок від Екс. Митрополита у Львові. Якнайширше дякуємо.

На хрестинах у Реселі зібрано на Українських Івалів зал. 2. Многая літа!

На веселі Омелія Дзядика з А. Боднарчуківною в Пельні передано добровільну збірку, з чого 2 зал. передано до Кружка Р. Ш в Сяноці, 1,50 зал. місц. Чит. „Прогіт“. Шасти бажавемо Молодим і гараду збірцям.

На хрестинах у Полоній коло Сянока, в господаря Олексі Лепчика зібрано 4,50 зал. на Р. Ш, гроші переслано до Кружка Р. Ш в Сяноці. Щиро дякуємо.

На веселі Дмитра Кібзев з П. Платошівною зложили гості 1,20 зал. на Р. Ш, гроші переслано до Кружка Р. Ш в Сяноці. Многая літ усім бажавемо!

Всі беріть собі примір з цих наших свідомих Громадян і складайте добровільні жертви на культурні цілі.

Куди у Вашій хаті хтось курить то зверніть йому увагу, що кожний український курець жинає тільки

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної фабрики „Будучність“ в Тернополі